

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Markéta Machová**

Název diplomové práce: **Nominalisierung im gegenwärtigen Deutsch und ihre Reflexion in Lehrwerken für Kinder und Jugendliche**

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jana Kusová, Ph.D.

Oponent diplomové práce: **doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.**

Vyjádření oponenta diplomové práce:

Bc. Markéta Machová se ve své diplomové práci věnuje problematice nominalizace v současné němčině, a to nejen z pohledu čistě lingvistického, ale i z pohledu lingvodidaktického. V úvodních teoretických kapitolách pojednává komplexně a obšírně o nominálním stylu. Po stručném vymezení základních pojmů si všímá procesu nominalizace jako jednoho z výrazných tendencí v současné němčině. Hned v další kapitole zasazuje nominalizaci do jazykového historického vývoje, přičemž se opírá o názory renomovaných odborníků v dané oblasti (Polenz, Stedje ad.). Zvláště na této kapitole si velmi cením toho, že se diplomantka do hloubky seznámila s odbornou literaturou, zorientovala se v jednotlivých názorech a přístupech a následně hledala své vlastní cesty, jak se k problematice vyjádřit. Tím se vyhnula kompilativnímu přístupu, který se zde více než v jiných kapitolách jednoznačně nabízí. Podobně i dalším teoretickým kapitolám není co vytknout. Autorka se vyjadřuje pregnantně, úsporně a zároveň věcně. Jedna kapitola logicky navazuje na druhou a text má logickou výstavbu. Její závěry plně korespondují s aktuálním lingvistickým poznáním.

Jako studentka učitelství německého jazyka pro 2. stupeň základní školy se diplomantka v analytické části své práce věnuje lingvodidaktickým aspektům nominalizace a verbonominálních konstrukcí. Vychází při tom z analýzy slovní zásoby, u níž můžeme identifikovat některý z typů nominalizace, ve dvou učebních

souborech – Beste Freunde 1, 2 a 3 a Prima A2/1. Volba souboru Beste Freunde je chvályhodná, neboť ten patří mezi hojně využívané učebnice na ZŠ. K třetímu dílu se vzhledem k rozsahu výuky a k požadavkům stanoveným v RVP ZV žáci ZŠ s největší pravděpodobností vůbec nepropracují. S učebnicovým souborem Prima se na ZŠ nesetkáváme, ten si své místo vydobyl spíše na gymnáziích a na středních školách s maturitou. Porovnání obou souborů tak není dost dobře možné, neboť každá z analyzovaných učebnic je určena jiné cílové skupině žáků. Ve svém důsledku však není porovnání obou souborů cílem analýzy. Je patrné, že si diplomantka tuto skutečnost uvědomila, proto také při porovnání obou souborů se omezila jen na soubory s odpovídající jazykovou úrovní, k níž směřují (Beste Freunde A1, A2 vs. Prima A2/1). Cílem analýzy bylo tedy spíše ukázat, s jakými prvky nominálního stylu se setkáváme na úrovni A1 a A2 a jak jsou tyto prvky frekventované. Diplomantka k analýze přistoupila s velkou pečlivostí a originalitou. Nespokojila se jen s pouhým výčtem slov a slovních spojení, nýbrž je i zařadila k odpovídající kategorii, popsala je z hlediska etymologického a slovotvorného a vyjádřila se k frekvenci jejich výskytu. Prokázala, že velmi dobře pronikla do tajů lingvistického pohledu na věc a propojila tak velmi smysluplně teorii s praxí. I přesto si dovoluji několik výhrad či komentářů.

Na první pohled je patrné, že analýza souboru Beste Freunde je propracovanější, důkladnější a rozsáhlejší, ačkoli je patrné, že v učebnici Prima diplomantka našla větší množství příkladů pro proces nominalizace. Presentované výsledky jsou důvěryhodné, nicméně diplomantka zcela opomněla závěrečnou diskusi, v níž by shrnula výsledky svého zkoumání a vyvodila závěry pro pedagogickou praxi. V závěru práce v podstatě jen opakuje jinými slovy to, co zmínila v úvodu práce. Velmi kladně hodnotím pokus o ověření některých tvrzení v korpusu DeReKo. Diplomantka si vhodně vybrala oblast slov odvozených pomocí přípony *-ung*, nevysvětlila však dostatečně, proč si k analýze vybrala právě slova *Prüfung*, *Übung* a *Lösung*. V podkapitole 9.2 je prezentován překlad nominálních vazeb nalezených v učebnicích do češtiny. Na první pohled se jedná pouze o výběr, kritéria výběru však nejsou popsána. Některé navržené překlady neodpovídají běžnému vyjadřování žáků ZŠ (např. *udělat konec/šlus*, *dělat plány* – lépe *plánovat* apod.).

Práce je psána velmi kultivovanou němčinou. Občasné jazykové prohřešky lze vzhledem k rozsahu práce přejít s určitou dávkou nadhledu. Špatná čitelnost některých obrázků (např. na str. 23, 28 – 30) či chybějící část poznámkového aparátu u obrázku 2 na str. 92 je důkazem jisté uspěchanosti při finálním zpracování práce. Práce s odbornou literaturou bohužel vykazuje řadu dílčích nedostatků. V seznamu použité literatury např. chybí často používaná publikace od Polenze (2007), Hentschel/Weydt (2003), Fleischer/Barz (2012) apod. Internetové zdroje by bylo vhodnější zařadit až za zdroje tištěné. Číslování tabulek, grafů a obrázků je nepřehledné, řada tabulek není pojmenována a číslována (např. v kap. 9).

Otázky k obhajobě:

Prosím diplomantku, aby při obhajobě

- 1) stručně shrnula výsledky svých analýz a vyvodila z nich závěry pro pedagogickou praxi a
- 2) navrhla ukázkový vyučovací postup, jak s nominalizací ve výuce pracovat.

Závěrečné stanovisko:

I přes některé dílčí výtky je patrné, že diplomantka velmi dobře rozumí zkoumanému tématu a je schopna samostatné tvůrčí práce. Zvláště oceňuji její zaujetí pro věc, komplexní pohled na nominalizaci v němčině, propojení teoretické a praktické části práce, preciznost analýz i její vyjadřovací schopnosti. Její práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- výborně -

České Budějovice 21. 5. 2018

H. Andrašová